

GLoBe 2022-2026

Werken aan financiële duurzaamheid

Geleerde lessen 2023

Inleiding

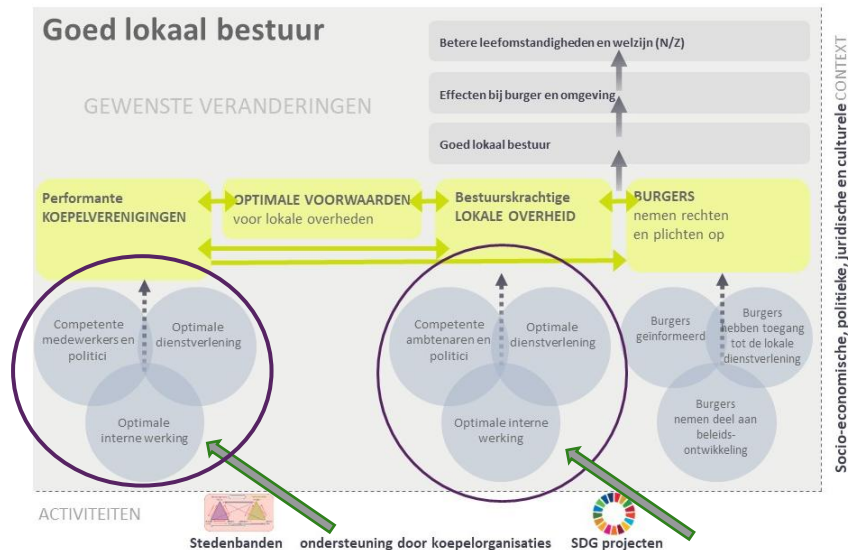
Het VVSG-programma GLoBe werkt in de periode 2022–2026 aan goed lokaal bestuur in zeven landen: België, Benin, Ecuador, Nicaragua, Rwanda, Senegal en Zuid-Afrika. Dit gebeurt op drie verschillende manieren. Eerst en vooral via veertien stedenbanden die door thematische samenwerking bijdragen aan goed lokaal bestuur. Daarnaast is er samenwerking met drie zusterverenigingen waarbij expertise wordt opgebouwd rond thema's zoals gender, participatie bij stedelijke planning en digitale toepassingen voor afvalinzameling. Tot slot werkt VVSG in België aan de versterking van lokale bestuurskracht door Vlaamse steden en gemeenten te ondersteunen bij het ontwikkelen van duurzaam en coherent beleid gebaseerd op de Agenda 2030.

In de loop van het GLoBe-programma willen we bijleren over de elementen die bijdragen aan goed lokaal bestuur. VVSG heeft bij de opmaak van het programma geprobeerd om deze elementen visueel voor te stellen in een veranderingstheorie. Dit model helpt om verbanden te leggen tussen acties en resultaten, en om systematischer te leren uit onze praktijk.

Het is waardevol om regelmatig stil te staan bij elk van de elementen in deze veranderingstheorie. In 2023 legden we de focus op een cruciaal aspect binnen het lokaal bestuur, namelijk: hoe kunnen programma's financieel duurzaam worden verankerd, ook na afloop van externe ondersteuning? Deze vraag werd gesteld aan alle stedenbanden en zusterverenigingen in de jaarlijkse rapportering.

De vraag raakt aan verschillende onderdelen in de veranderingstheorie, waaronder 'duurzame financiering', 'beleidsmatige verankering', en 'lokaal eigenaarschap'. Daarnaast sluit ze aan bij acties binnen resultaatgebied 2 en 3, waar gewerkt wordt aan beleidsbeïnvloeding, partnerschappen en langetermijnpact.

In dit document bundelen we de meest waardevolle inzichten en aanbevelingen van onze partners om de financiële duurzaamheid van projecten en programma's te versterken.

1. Geleerde lessen en aanbevelingen

Structurele verankering via lokale plannen en budgetten

- **Integreer het programma in het gemeentelijk meerjarenplan (PDC)** of het jaarlijks actieplan (PTA). Dit zorgt voor politieke en financiële opvolging na afloop van het programma.
- **Voorzie cofinanciering vanuit het gemeentebudget**, zodat na afloop van externe steun, het lokaal bestuur zelf verantwoordelijkheid opneemt.

Diversifiëren van inkomstenbronnen

- **Werk met bijdragen van begunstigen**, bv. via maandelijkse retributies of lidgelden binnen coöperatieven.
- **Ontwikkel revolving funds** die op termijn zichzelf kunnen herinvesteren in nieuwe activiteiten (microkredieten, aankoop van materiaal).
- **Zoek actieve cofinanciering via andere donoren, ministeries of NGO's.**

Institutionalisering van samenwerkingen

- **Sluit akkoorden of contracten met uitvoerende partners**, zoals lokale organisaties of beroepsgroepen, zodat ze na afloop zelfstandig verder kunnen werken.
- **Veranker samenwerking met ministeries en nationale agentschappen**, waardoor ondersteuning wordt gedeeld en geborgd.

Lokaal eigenaarschap en beleidsbuy-in

- **Zorg voor politieke betrokkenheid vanaf het begin.** Engagement van burgemeesters en gemeenteraden verhoogt de kans op voortzetting.
- **Maak financiële afspraken met lokale besturen** (bijv. loon van chauffeurs tricycles) zodat deze structureel bijdragen aan lopende werkingskosten.
- **Zorg voor brede betrokkenheid van actoren (burgercomités, middenveld, diensten)** zodat het programma gedragen wordt.

Capaciteitsopbouw voor duurzame uitvoering

- **Voorzie vorming van meerdere medewerkers** en werk met coördinatieteam i.p.v. individuele projectverantwoordelijken.
- **Zorg voor kennisdeling binnen organisaties en gemeentelijke diensten**, inclusief documentatie en interne opvolging.
- **Investeer in vaardigheden en infrastructuur**, zoals software voor financiële opvolging of digitale tools voor administratie.

Monitoring en bewijs van impact

- **Gebruik evaluatie en rapportage om beleidsmakers te overtuigen.** Meet en toon de impact van het programma (milieu, sociaal, economisch).
- **Werk met performantie-indicatoren** gekoppeld aan gemeentelijke doelstellingen, om blijvende opvolging te garanderen.

Inspirerende praktijken in de kijker

- **Sokone (Senegal):** geïntegreerd afvalstelsel met retributie per huishouden, beheer door burgercomités, financiële opvolging door gemeentelijke pilootcomités.
 - **Za-Kpota (Benin):** coöperaties van rijstproducenten en vissers creëren eigen inkomsten en markttoegang.
 - **RALGA (Rwanda):** meervoudige kennisopbouw door verschillende afdelingen en gedeeld projectbeheer met districten.
-

